SJORS

BEHOORT BIJ PANORAMA 22 JUNI 1939

TEDDY HEEFT ZIJN BEURT GEKREGEN

1 9 1

DE SCHOENEN VAN BAAS SCHRAAPGRAAG

DOOR COR GELDHOF

ANG geleden woonde er in een land een boer, die verbazend rijk, en.... buitengewoon gierig was. Zijn boerderij was bouwvallig en verveloos; hij droeg oude, gelapte kleren, at bijna niets anders dan dunne meelpap of droog roggebrood. Geen wonder, dat iedereen hem baas Schraapgraag noemde.

Op een heerlijk warme Junimorgen wandelde hij eens langs een van zijn uitgestrekte roggevelden. Het graan was bijna rijp, en de aren zaten vol grote, dikke korrels.

„Ik zal er wel niet veel voor krijgen!" mopperde de boer. „Nog geen honderd dukaten, denk ik! 't Is verschrikkelijk! En nu moet ik nog wel nieuwe schoenen kopen! O, o, wat ben ik toch ongelukkig!"

„Nou, nou!" klonk opeens een stem.

Baas Schraapgraag stond stil en keek angstig rond. Tussen de hoge halmen kwam een klein, gerimpeld gezichtje te voorschijn, en twee heldere, blauwe oogjes keken hem spottend aan.

„Een kabouter!" mompelde de boer, en heel even lachte hij. Voor een kabouter was hij niet bang. Maar.... kabouters zijn wel eens gauw op hun teentjes getrapt, en dan beginnen zij soms te plagen of doen rare dingen. Het was wel het verstandigst, maar heel vriendelijk te zijn.

Baas Schraapgraag zuchtte eens en zei: „Ik moet nieuwe schoenen kopen."

„Ik zie, dat het nodig is!" lachte het kereltje. „Och, och, wat een schoenen! Er staan wel vijftig lapjes op! En.... ze zijn nog gebarsten ook! Ik zie je blauwe kousen door de scheuren kijken. Ik zou die lorren maar weggooien, hoor!"

„Ja-a-a...." zuchtte de boer.

„Wat kijk je toch raar!" zei het kaboutertje. „Zoëven zei je, dat je voor al die rogge wel honderd dukaten krijgt! Dan kun je toch wel een paar schoenen kopen?"

„Ja....a....a...." zuchtte baas Schraapgraag weer. „Maar als die schoenen versleten zijn, heb ik er niets meer aan! Dan kan ik er nog één keer mijn pap op koken! Dan zijn ze weg.... voorgoed! Nieuwe schoenen kosten wel een halve dukaat, en die houd ik liever in mijn zak! Geld verslijt niet. Het blijft mooi."

„Je bent heel zuinig," zei het kereltje. „Zuinigheid is een deugd, en die moet beloond worden. Geef je veel loon aan je knechts?"

„N....n.... neen. Ze zouden te veel eten, en lui worden. Met luie knechts doe ik niets!"

„Nou nou!" zei het kereltje. „Maar ik zou nog méér willen weten! Geef je wel eens wat aan een arm kind?"

„Nooit!" antwoordde de boer. „Als je arme kinderen geld geeft, gaan ze naar een snoepwinkeltje en kopen er pepermuntjes of babbelaars voor! Dan is het geld weg. Houd ik het geld, dan is het niet weg! Heb ik geen gelijk?"

„Volkomen!" lachte de kleine man. „Jóú zal ik belonen, hoor! Wil je van mij een paar schoenen hebben? Schoenen, die nooit, nooit verslijten?"

„Nou....e, alstublieft!" zei de boer met stralende ogen.

„In orde!" lachte de kabouter. „Ga nu maar gauw naar huis, dan zul je bij de achterdeur een paar prachtige, splinternieuwe schoenen vinden. Dag, man! Veel plezier er mee, hoor!"

Het kereltje was eensklaps verdwenen. Baas Schraapgraag rende naar huis, en toen hij op het erf kwam, gaf hij een schreeuw van blijdschap. Op de kapotte stenen bij de achterdeur stond een paar fonkelnieuwe schoenen. Het kaboutertje had hem dus niet gefopt!

„Ik zou die lorren maar weggooien, hoor!"

Baas Schraapgraag deed zijn oude, versleten schoenen uit en

trok toen de nieuwe aan. Hij deed een paar passen vooruit, dan een paar achteruit en toen begon hij te fluiten. Neen maar, dát waren schoenen! Zó'n paar had hij nog nooit gehad! Ze pasten precies; hij voelde al, dat ze ijzersterk waren en ze wogen zo licht als een veertje.

„Dag, baas! Heeft u boodschappen?"

Het was Mieke, het dochtertje van een van zijn dagloners. Zij deed altijd boodschappen voor hem, en kwam nu vragen, of zij ook naar de stad moest.

Neen, er waren geen boodschappen. Baas Schraapgraag floot als een lijster; hij lachte zelfs tegen Mieke en toen haalde hij zijn beurs voor de dag.

„Je bent een flink meisje, Mieke!" lachte hij. „Wil je wat van mij hebben?"

Dát had de boer haar nog nooit gevraagd en de kleine wist ook niet wat zij hoorde.

„Alstublieft, baas...." lachte zij verlegen.

De boer grabbelde in zijn grote, dikke beurs, die vol goud- en zilverstukken zat. Maar tussen al dat geld bevond zich ook een koperen munt. Baas Schraapgraag zocht en zocht en.... ha, daar had hij hem!

„Hier, Mieke!" zei hij. „Bewaar hem goed! Zo'n munt is heel wat waard! Wees er maar heel zuinig op, hoor!"

„Ja, baas! Dank u wel!" lachte Mieke blij, en vrolijk huppelde zij weg.

Het was, of de schoenen nu nóg prettiger zaten. Boer Schraapgraag vond het heerlijk. Wat een schoenen! En — ze zouden nooit verslijten, had de kabouter gezegd.

Nu heb ik Mieke warempel die munt gegeven! dacht de boer. Och, het komt, omdat ik zo blij ben. Maar nú houd ik mijn beurs toch maar dicht! Ik zou anders in één ogenblik straatarm worden!

„Baas, heeft u misschien nog een spijker voor mij?" Mieke's vader was uit de schuur gekomen, waar hij bezig was, de oude haverkist te repareren.

„Hoeveel spijkers heb je al gebruikt?" vroeg de boer.

„Negen, baas...." antwoordde Mieke's vader.

„Ik heb je er vanmorgen tien gegeven, is het niet?"

„Ja, baas, maar ik ben er een verloren."

„Dacht ik het niet?" riep de boer kwaad.

„Zó gaat het niet, vriendje! Vandaag verlies je één spijker, en morgen ben je er duizend kwijt! Ik betaal je vanavond iets minder. Ik zal je wel leren, hoor!"

De arme man durfde niets zeggen en ging langzaam heen. Baas Schraapgraag zei ook niets, maar hij keek heel lelijk. Toen begon hij te mompelen, dan te grommen en eindelijk te kreunen, net, of hij eensklaps erg veel pijn gekregen had.

En dat was ook zo. De mooie nieuwe schoenen wogen zo zwaar als lood, en ze knelden zo erg, alsof ze plotseling veel te klein waren geworden. Baas Schraapgraag wou de schoenen onmiddellijk uittrekken, maar dat gelukte hem niet. De schoenen zaten zó vast, alsof ze met de allerbeste lijm aan zijn voeten waren gehecht.

O, o, wat knelden die nare dingen! Ze leken wel nijptangen. De boer sprong als een dolle in het rond, nu eens op zijn linker-, dan weer op zijn rechtervoet en hij zwaaide met zijn armen. Hij rukte en trok aan de vreselijke schoenen, hij stampte en trapte, maar het baatte niet — zij zaten zo vast als een muur.

„Wel, wat zeg je ervan?" klonk opeens een stem.

Baas Schraapgraag had de stem onmiddellijk herkend. Het was die van den kleinen kabouter, maar waar hij was, kon de boer niet ontdekken. Hij deed er trouwens ook maar weinig moeite voor.

„Ik ben nog even gekomen om je een goede raad te geven," begon het kereltje. „Je moet in 't vervolg wat minder gierig zijn, hoor! Word je niet beter voor de mensen, dan zullen de schoenen je plagen.... plagen, neen maar, daar was dat grapje van zoëven nog niets bij! Ze zullen dan aan je voeten blijven, en denk maar niet, dat het je gelukken zal, ze los te krijgen! En — ze verslijten niet, weet je 't nog? Nu, ik groet je, hoor! Denk er maar eens goed over na."

„Ja-a-...." kreunde de boer, en hij meende het ook. Hij was bang voor zijn schoenen geworden.

Die avond gaf hij zijn dagloners een dubbel loon en aan Mieke's vader bovendien nog een extraatje voor de spaarpot van zijn dochtertje. Baas Schraapgraag zag, hoe blij zijn arbeiders waren, en hij vond dat toch wel prettig. Zo veranderde hij helemaal, en het duurde niet lang, of alle mensen begonnen van hem te houden — zó goed en zó vol medelijden was hij. En niemand, die hem nog Baas Schraapgraag noemde.

't Was of de schoenen het óók heerlijk vonden, dat de boer zó veranderd was. Ze plaagden hem niet meer — integendeel! Ze schenen haast niets te wegen; 't was zelfs, of ze vleugels hadden en ze bleven zó mooi, alsof ze pas uit de winkel kwamen.

Natuurlijk vond de boer dat héél, héél prettig, maar het állerheerlijkste vond hij het toch, dat hij zo veranderd was. En daar was hij zijn schoenen, neen, het kaboutertje! dan ook héél, héél dankbaar voor.

De boer sprong als een dolle in het rond....

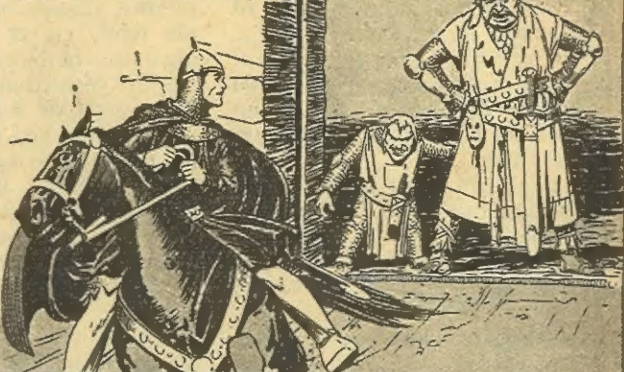
PRINS VALIANT
RIDDER ZONDER VREES
DOOR HAROLD R. FOSTER

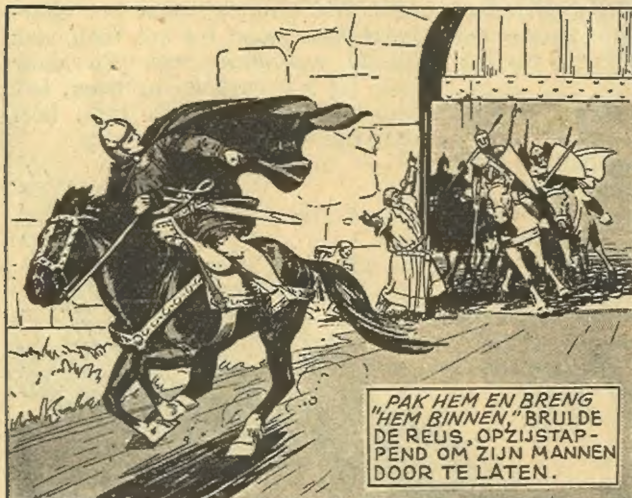

RESUMÉ: TOEN PRINS VALIANT ONDEKT HAD WAT HEM TE WACHTEN STOND, WIST HIJ DAT ALLEEN LIST HEM NADER TOT ZIJN DOEL ZOU BRENGEN. HIJ AARZELDE ECHTER GEEN OGENBLIK, MAAR ......

KITTY MUIS EN HAAR HOND

DOOR BRANDON WALSH

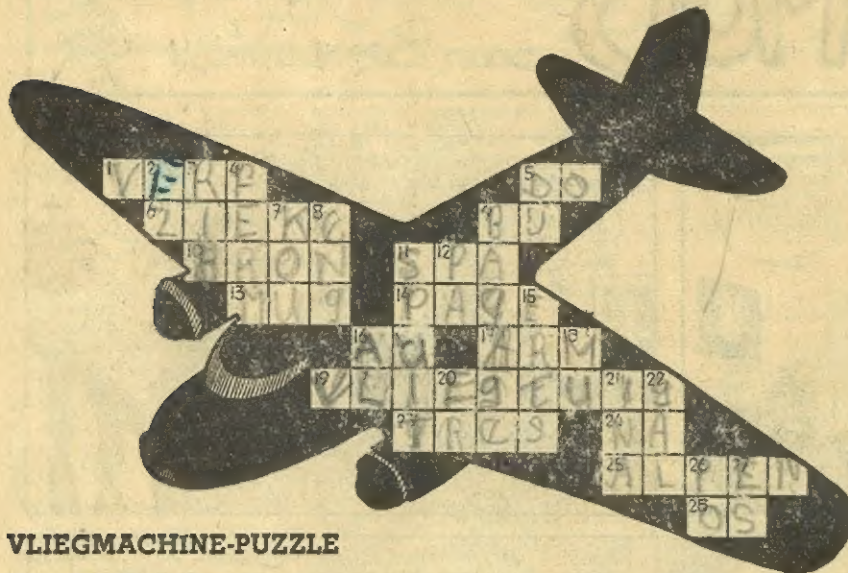

BONT ALLERLEI

VLIEGMACHINE-PUZZLE

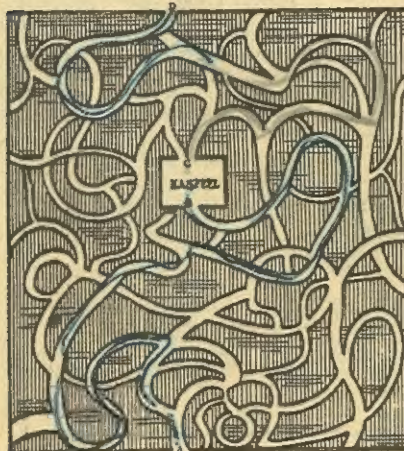
Van links naar rechts:

1. Schildert de schilder mee.
5. Muzieknoot.
6. Iemand die ziek is.
9. Insect dat honing zuigt uit bloemen.
10. Hans dronk water uit de ....
11. Ander woord voor schop.
13. Weg, lelijke ...!" schreeuwde Pietje, maar hij had al een muggebeet te pakken.
14. Schildknaap.
16. Roep je als je pijn voelt.
17. Kees droeg zijn ... in een verband.
19. Is afgebeeld door onze puzzle.
23. Haarsnoer (van dit woord zal je wel nooit gehoord hebben. Daarom zullen we je het in het oor fluisteren: Tres.)
24. Ik kom natuurlijk weer .. Jan.
25. Gebergte in Zwitserland.
28. Huisdier.

Van boven naar beneden:

2. Vul in: ez.
3. Deel van het geraamte.
4. Ander woord voor flink.
5. Bovenbeen.
7. „Ik heb een ... gevat," zei vader.
8. „O, wat ...!" griezelden de meisjes.
9. De reiziger legde zijn ...... in het net.
11. De brandweer gebruikte de nieuwe ..... om de brand te blussen.
12. Wordt vader wel genoemd.
15. Ander woord voor: delfstof. (Bijvoorbeeld: ijzer....)
16. Ander woord voor: reeds.
18. Vul in: mu.
20. Beginwoord van sprookjes.
21. Meisjesnaam.
22. Groene, bittere vloeistof, die uit de lever komt.
26. Rivier in Italië.
27. Vul in: es.

HET GEHEIMZINNIGE PARK

Een vluchteling ging door poort A een geheimzinnig park binnen, omgeven door hoge muren, terwijl vele van de vreemd kronkelende lanen door ijzeren hekken waren afgesloten. Toen hij eindelijk bij B in het kasteel kwam, zaten zijn vervolgers hem op de hielen. Gauw vluchtte hij door een achterdeur bij C en kwam eindelijk bij D weer in het vrije veld en vond een schuilplaats.

Kan je de weg vinden, die hij volgde?

Oplossingen vorig nummer

KRUISWOORDPUZZLE

Van links naar rechts:
1. Dief. 6. Adelaar. 9. Garen. 10. Sijs. 12. Ar. 14. Spa. 16. Sijs. 18. Eg. 19. Stelen. 21. Steven. 22. Rente. 23. Bern. 25. Lente.

Van boven naar beneden: 1. Dag. 2. Ida. 3. Eer. 4. Fles. 5. Ma. 7. Anijs. 8. Rij. 11. Spelen. 12. As. 13. Rijst. 15. Agent. 17. Sterren. 20. Even. 21. Sabel. 24. De. 26. Eg.

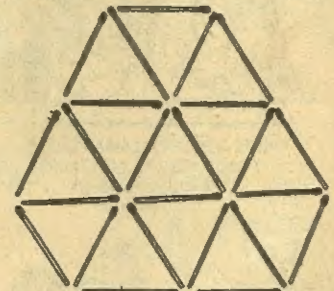
TWAALF KNOPEN

In elke rij liggen nu vier knopen, maar doordat er in elke rij ook 2 op elkaar liggen (dat was het trucje) liggen er in de schuine rij natuurlijk 6.

RAADSELTJES

1. Straat-arm 2. Kap-el. 3. Slager. 4. Kar-pet. 5. Fa-bel.

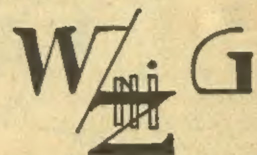
LUCIFERS-VRAAGSTUKKEN

Hier zie je 24 lucifers, die te zamen 18 even grote driehoeken vormen.

V r a a g s t u k I. Neem 4 lucifers weg en houd negen even grote driehoeken over.

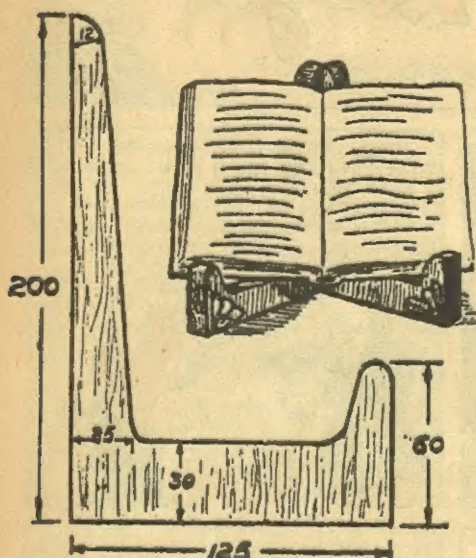
V r a a g s t u k II: Leg de lucifers weer in bovenstaande figuur. Neem nu 4 lucifers weg en houd niet 9, maar a c h t driehoeken over.

REBUS Welk woord lees je hieruit?

EEN HANDIGE BOEKENSTEUN

Voor zieken is deze boekensteun een ware uitkomst bij het lezen in bed, omdat het ding zeer goed op een blad blijft staan en het boek op zodanige wijze houdt, dat het lezen veel gemakkelijker gaat.

We kunnen voor dit werkje elke houtsoort nemen, die we toevallig bij de hand hebben.

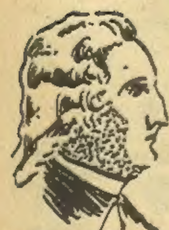
De boekensteun bestaat uit twee delen, die we van 10 à 12 centimeter dik hout zagen. De lengte is 200 mm., de breedte 125 mm. Op 30 mm. van de onderkant trekken we een evenwijdige lijn met de onderkant tot 25 mm. van de lange zijde. Van hieruit gaat de schuine lijn omhoog, welke de kant aangeeft waartegen het boek moet rusten. Van boven maken wij dan een afronding.

Aan de voorzijde tekenen wij een verhoogde „neus", die het boek voor afglijden zal moeten behoeden. De tekening geeft aan welke vorm deze neus ongeveer moet hebben. Denk vooral aan een mooie afronding!

VLIEGEN: *Vroeger en Nu*

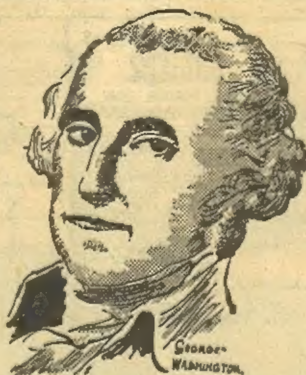
9. HOE MEN ER IN AMERIKA OVER DACHT

Terwijl men in Europa bijna iedere dag werd vergast op het spektakel van een of meer vluchten, had Amerika het nog erg druk met het verstevigen van zijn onafhankelijkheid. Daarom duurde het tot 9 Januari 1793, voordat de Amerikanen voor het eerst iemand per ballon zagen opstijgen te Philadelphia. De vlucht werd uitgevoerd door den toentertijd beroemden Europesen luchtreiziger Blanchard, en duurde ruim drie kwartier. President Washington en de leden der regering woonden die demonstratie bij en stelden er veel belang in, wat bewezen wordt door de inhoud van Blanchard's paspoort. Daarin stond o.m. te lezen, dat de president der Verenigde Staten alle burgers verzocht den heer Blanchard bij zijn reizen, opstijgingen of experimenten niet te hinderen, maar integendeel zoveel mogelijk te helpen, daardoor tevens het bewijs gevend dat de burgers der Verenigde Staten goed begrepen, dat het niet alleen in hun belang was, maar in dat van de gehele wereld, een uitvinding vooruit te helpen, die geroepen scheen om de hele mensheid uitstekende diensten te bewijzen.

George Washington had van meet af aan een goede en juiste kijk op de waarde dezer ontdekking en al moge en kan hij de snelle vooruitgang der techniek niet hebben voorzien, toch besefte hij, dat het vliegwezen geroepen was een grote rol te spelen in het leven en de verhoudingen der volkeren onder elkaar.

Volgende week no. 10: Het gebruik van valschermen.

HET KUNSTJE MET DE KNOPEN

Met behulp van een stukje karton, een touwtje en twee knopen kun je de mensen een aardig raadseltje opgeven. Let maar eens op, hoe je dat aanleggen moet:

Van karton knip je eerst een kaart, die 12 cm. lang en 8 cm. breed is.

In het midden van de kaart maak je dan twee evenwijdige insnijdingen en je knipt 'n stuk daaronder een rond gat.

De evenwijdige insnijdingen moeten zowat 7 cm. lang zijn en het ronde gat moet kleiner zijn dan de twee knopen, die je gebruiken gaat.

Nu neem je een touwtje, dat ongeveer 40 cm. lang is, en steekt dat door die twee insnijdingen. De twee uiteinden van het touwtje steek je nu door het ronde gat en je bevestigt vervolgens een knoop aan elk uiteinde. Het plaatje laat precies zien, hoe je het doen moet.

Nu vraag je aan iemand, of hij het touwtje even van de kaart wil los maken, zonder er de knopen af te doen of het touwtje door te knippen.

Hoe hij het aanleggen moet? Wel, je buigt het kaartje zo, dat de strook tussen de twee insnijdingen bij het ronde gat komt te liggen en.... of neen, ik vertel het niet verder. Probeer zelf maar of je het klaar speelt het touwtje met de twee knopen vrij te maken.

ZOEK MAAR OP!

In elke zin is de naam van een boom verborgen:

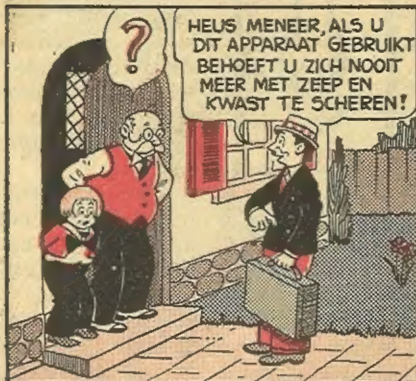
1. Hoe diep zou het water hier wel zijn?
2. Hou op, zei moeder, ik ben het beu. Knap je maar wat op.
3. Het hout van het schip is totaal vermolmd.
4. De kano dreef weg van mij en lag buiten mijn bereik.
5. Spinazie is niet duur en rabarber kun je goedkoop krijgen.

Volgende week vinden jullie de oplossingen op bladzijde 6.

197

SJORS VOORZITTER VAN DE REBELLEN-CLUB

EN HET SCHEERAPPARAAT

DE VOLGENDE MORGEN.

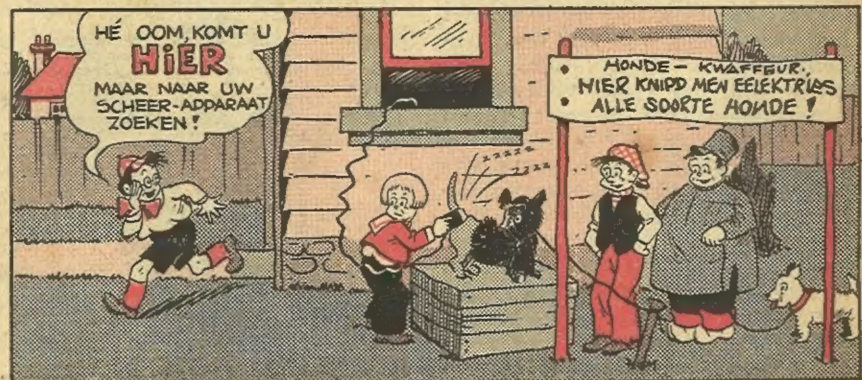

198